

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIMEN  
TUOMIO (ensimmäinen jaosto)  
13 päivänä joulukuuta 1999 \*

Yhdistetyissä asioissa T-189/95, T-39/96 ja T-123/96,

**Service pour le groupement d'acquisitions (SGA)**, Ranskan oikeuden mukaan perustettu yhtiö, kotipaikka Istres (Ranska), edustajanaan asianajaja Jean-Claude Fourgoux, Pariisi, prosessiosoite Luxemburgissa asianajotoimisto Pierrot Schiltz, 4 rue Béatrix de Bourbon,

kantajana,

vastaan

**Euroopan yhteisöjen komissio**, asiamiehinään aluksi oikeudellinen neuvonantaja Giuliano Marenco ja komissiossa toimiva kansallinen virkamies Guy Charrier, ja sittemmin Marenco ja komissiossa toimiva kansallinen virkamies Loïc Guérin, prosessiosoite Luxemburgissa c/o oikeudellisen yksikön virkamies Carlos Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg,

vastaajana,

\* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

jossa kantaja vaatii ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta kumoamaan 5.6.1996 tehdyn komission päätöksen, jolla hylättiin EY:n perustamissopimuksen 85 artiklaan (josta on tullut EY 81 artikla) perustunut kantajan kantelu, kumoamaan oletetun implisiittisen päätöksen, jolla komissio olisi kieltäytynyt ryhtymästä väliaikaisiin toimenpiteisiin tämän kantelun perusteella, ja määräämään vahingonkorvausta,

EUROOPAN YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN  
TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: presidentti B. Vesterdorf sekä tuomarit J. Pirrung ja M. Vilaras,

kirjaaja: hallintovirkamies A. Mair,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 2.3.1999 pidetyssä suullisessa käsittelyssä esitetyn,

on antanut seuraavan

**tuomion**

- 1 Kantaja Service pour le groupement d'acquisitions -yhtiö (jäljempänä SGA) toimii oman ilmoituksensa mukaan Ranskassa perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdan soveltamisesta moottoriajoneuvojen jälleenmyyntiä ja huoltopalveluja

koskevien sopimusten ryhmiin 12 päivänä joulukuuta 1984 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 123/85 (EYVL 1985, L 15, s. 16, jäljempänä asetus N:o 123/85, joka on 1.10.1995 lukien korvattu 28.6.1995 annetulla komission asetuksella N:o 1475/95, EYVL L 145, s. 25) 3 artiklan 11 kohdan säännösten mukaisena kuluttajalta valtakirjan saaneena välittäjänä.

- 2 Kantaja teki 24.6.1994 komissiolle 6.2.1962 annetun neuvoston asetuksen N:o 17 (perustamissopimuksen 85 ja 86 artiklan ensimmäinen täytäntöönpanoasetus, EYVL 1962, 13, s. 204, jäljempänä asetus N:o 17) 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun kantelun. Tämä kantelu, joka kirjattiin saapuneeksi 4.7.1994, koski Peugeot- ja Citroën-merkkisten ajoneuvojen valmistajaa (jäljempänä PSA).
- 3 Kantaja vaati kantelussaan komissiota määräämään väliaikaisesti PSA:n lopettamaan asetuksen N:o 123/85 3 artiklan 11 kohdan soveltamisen estämisen painostamalla muissa jäsenvaltioissa, muun muassa Belgiassa, Espanjassa, Italiassa ja Alankomaissa sijaitsevia jälleenmyyjä pidättymään toimittamasta kantajan tilaamaa tavaraa.
- 4 Komissio ilmoitti kantajalle 11.8.1994 päivätyssä kirjeessä muun muassa seuraavaa: ”ei ole mahdollista [— —] arvioida niiden väliaikaisten toimenpiteiden tarpeellisuutta, joita olette pyytäneet [— —] Tästä syystä pyyntöänne olisi perusteltava tarkemmin [— —]”.
- 5 SGA lähetti 24.4.1995 komissiolle EY:n perustamissopimuksen 175 artiklassa (josta on tullut EY 232 artikla) tarkoitetun vaatimuskirjeen, jossa se kehotti komissiota antamaan PSA:lle tiedoksi väitteet, jotka saatettaisiin ottaa huomioon sen osalta, ja hyväksymään väliaikaisia toimenpiteitä koskeneen vaatimuksen.

- 6 Kantaja nosti 9.10.1995 ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa kanteen, jossa se vaati tuomioistuinta toteamaan komission laiminlyönnin, kumoamaan oletetun implisiittisen päätöksen, jolla komissio olisi kieltäytynyt ryhtymästä vaadittuihin väliaikaisiin toimenpiteisiin, ja määräämään vahingonkorvausta (asia T-189/95).
- 7 Komissio osoitti 6.11.1995 kantajalle neuvoston asetuksen N:o 17 19 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädetyistä kuulemisista 25.7.1963 annetun asetuksen N:o 99/63/ETY (EYVL 1963, 127, s. 2268) 6 artiklassa tarkoitetun tiedoksiannon. Kantaja esitti 4.12.1995 huomautuksensa tästä tiedoksiannosta.
- 8 Kantaja lähetti 8.1.1996 komissiolle uuden vaatimuskirjeen, jossa se kehotti komissiota ryhtymään väliaikaisiin toimenpiteisiin ja tekemään kannekelpoisen päätöksen.
- 9 Koska komissio ei ollut ryhtynyt toimenpiteisiin, kantaja nosti 15.3.1996 uuden kanteen (asia T-39/96), jossa se jälleen vaati tuomioistuinta toteamaan komission laiminlyönnin, kumoamaan oletetun implisiittisen päätöksen, jolla komissio olisi kieltäytynyt ryhtymästä vaadittuihin väliaikaisiin toimenpiteisiin, ja velvoittamaan komission maksamaan vahingonkorvausta.
- 10 Komissio hylkäsi kantajan kantelun 5.6.1996 tekemällään päätöksellä.
- 11 Kantaja nosti kanteen, joka saapui ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 8.8.1996 ja jossa se vaati kyseisen päätöksen kumoamista ja vahingon korvaamista (asia T-123/96).

- 12 Oikeudenkäyntiväite, jonka komissio oli tehnyt erillisellä asiakirjalla työjärjestyksen 114 artiklan mukaisesti, määrättiin käsiteltäväksi pääasian yhteydessä 30.1.1997 annetulla määräyksellä.
- 13 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen ensimmäisen jaoston puheenjohtajan 1.2.1999 antamalla määräyksellä kaikki kolme asiaa yhdistettiin suullista käsittelyä ja tuomion antamista varten.
- 14 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin kehotti työjärjestyksensä 64 artiklan nojalla asianosaisia esittämään tiettyjä asiakirjoja ennen istuntopäivää, minkä ne tekivätkin. Asianosaisten lausumat ja vastaukset ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen esittämiin kysymyksiin kuultiin 2.3.1999 pidetyssä istunnossa.
- 15 Komissio ilmoitti istunnossa, että se oli erehdyksessä liittänyt erään asiakirjan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen pyynnöstä esitettyihin asiakirjoihin. Kantaja vastusti asiakirjan poistamista aineistosta. Istunnon jälkeen ensimmäisen jaoston puheenjohtaja päätti poistaa asiakirjan asiakirja-aineistosta ja palauttaa sen komissiolle.
- 16 Kantajan edustaja on 22.3.1999 päivätyllä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamolle osoitetulla kirjeellä vaatinut 2.3.1999 pidetystä istunnosta laaditun pöytäkirjan oikaisua sillä perusteella, ettei pöytäkirjaan ollut kirjattu asianmukaisesti sen kyseiseen asiakirjaan liittyneitä lausumia. Kuultuaan vastaajaa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin päätti ratkaista tämän vaatimuksen tuomiossaan.

## Asianosaisten vaatimukset

- 17 Kantaja vaatii asiassa T-189/95, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin
- toteaa komission laiminlyönnin;
  - kumoaa implisiittisen päätöksen kieltäytyä ryhtymästä sen vaatimiin väliaikaisiin toimenpiteisiin;
  - toteaa komission olevan sopimussuhteen ulkopuolisessa vastuussa ja määrää SGA:lle maksettavaksi 200 000 euron suuruisen summan ja
  - velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.
- 18 Komissio vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin
- jättää kanteen tutkimatta;

- toissijaisesti toteaa, että
  
- kanteella ei ole kohdetta ja että se on lisäksi perusteeton siltä osin kuin on kyse komission laiminlyönnistä ja sen sopimussuhteen ulkopuolisen vastuun syntymisestä;
  
- kanne on perusteeton siltä osin kuin on kyse vaatimuksesta, jonka mukaan oletettu implisiittinen päätös kieltäytyä ryhtymästä väliaikaisiin toimenpiteisiin olisi kumottava ja
  
- velvoittaa kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

19 Kantaja vaatii asiassa T-39/96, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

- toteaa komission laiminlyönnin;
  
- siltä osin kuin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että komission pidättyminen ryhtymästä sen vaatimiin väliaikaisiin toimenpiteisiin vastaa hylkäävää päätöstä, kumoaa tämän päätöksen;
  
- määrää SGA:lle maksettavaksi lisäksi 150 000 euron suuruisen summan vahingonkorvauksena ja
  
- velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

20 Komissio vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

- jättää kanteen tutkimatta tai toissijaisesti toteaa sen olevan perusteeton siltä osin kuin siinä vaaditaan komission vahingonkorvausvastuun toteamista ja jättää sen tutkimatta siltä osin kuin siinä vaaditaan kumoamaan väliaikaisten toimenpiteiden määräämisestä kieltäytymisestä oletetusti tehty päätös ja toteaa sen perusteettomaksi laiminlyönnin toteamisen osalta ja
  
- velvoittaa kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

21 Kantaja vaatii asiassa T-123/96, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

- kumooa 5.6.1996 tehdyn päätöksen;
  
- toteaa yhteisön olevan sopimussuhteen ulkopuolisessa vastuussa ja määrää SGA:lle maksettavaksi 360 000 euron suuruisen summan vahingonkorvauksena ja
  
- velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.



22 Komissio vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

- jättää kanteen tutkimatta siltä osin kuin siinä vaaditaan komission vahingonkorvausvastuun toteamista ja toteaa sen perusteettomaksi siltä osin kuin siinä vaaditaan kantelun hylkäävän päätöksen kumoamista ja
- velvoittaa kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

23 Kun kantajaa oli istunnossa kehoitettu täsmentämään, aikoiko se pitää voimassa asioissa T-189/95 ja T-39/96 esittämänsä vaatimukset, se peruutti 6.4.1999 päivätyllä kirjeellään laiminlyönnin toteamista koskeneet vaatimuksensa. Komissio hyväksyi 23.4.1999 päivätyssä kirjeessään nämä peruuttamiset, mutta piti voimassa oman vaatimuksensa kantajan velvoittamisesta korvaamaan komission näihin kahteen asiaan liittyvät oikeudenkäyntikulut.

### **Istunnosta laaditun pöytäkirjan oikaisua koskeva vaatimus**

24 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, ettei tässä tapauksessa ole syytä oikaista istunnosta laadittua pöytäkirjaa kantajan vaatimalla tavalla. Virke, jonka muuttamista vaaditaan, kuuluu seuraavasti: ”kantajan edustaja vastustaa sitä, että asiakirja, jonka komissio on erehdyksessä liittänyt asiakirja-aineistoon, poistettaisiin”. Tämä virke vastaa täysin kantajan edustajan lausumien olennaista sisältöä, joka oli asiakirjan poistamisen vastustaminen. Ilmaisulla ”jonka komissio on erehdyksessä liittänyt asiakirja-aineistoon” ainoastaan yksilöidään kyseinen asiakirja, mutta se ei merkitse sitä, että kantajan edustaja olisi myöntänyt tämän väitteen todenperäisyyden. Koska ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin sitä vastoin oli komission asiamiesten istunnossa antamien lausuntojen

kokonaisuuden perusteella vakuuttunut siitä, että riidanalainen asiakirja oli esitetty erehdyksessä, oli perusteltua yksilöidä se tällä tavoin. Lopuksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin arvioi, ettei pöytäkirjaan ole tarpeen sisällyttää kantajan edustajan esittämää perustetta, jonka mukaan puolustautumisoikeuksia olisi loukattu, koska jaoston puheenjohtaja on ottanut tämän perusteen huomioon ratkaisussaan, jossa hän on määrännyt kyseisen asiakirjan poistettavaksi asiakirja-aineistosta.

**Niiden vaatimusten tutkittavaksi ottaminen, joilla pyritään väliaikaisia toimenpiteitä koskevan vaatimuksen oletetun implisiittisen hylkäämisen kumoamiseen (asiat T-189/95 ja T-39/96)**

- 25 Vaikka komissio kiistää ainoastaan asiassa T-39/96 kanteen tutkittavaksi ottamisen edellytysten täytymisen siltä osin kuin siinä vaaditaan väliaikaisten toimenpiteiden hylkäämistä koskevan oletetun implisiittisen päätöksen kumoamista, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen on tutkittava viran puolesta myös asiassa T-189/95, oliko tässä tapauksessa komission pidäytyminen ratkaisemasta tällaista kantelussa esitettyä vaatimusta kannekelpoinen päätös.
- 26 On muistutettava, että EY:n perustamissopimuksen 173 artiklassa (josta on muutettuna tullut EY 230 artikla) tarkoitettuja kannekelpoisia toimia tai päätöksiä ovat sellaiset toimenpiteet, joilla on sitovia oikeusvaikutuksia, jotka voivat vaikuttaa kantajan etuihin muuttaen tämän oikeusasemaa selvästi (ks. asia 60/81, IBM v. komissio, tuomio 11.11.1981, Kok. 1981, 9 kohta). Pelkällä toimielimen toimimattomuudella ei voi olla tällaisia vaikutuksia, ellei tällaisesta vaikutuksesta säädetä nimenomaisesti yhteisön oikeussäännössä.
- 27 Yhteisön oikeuden mukaan toimielimen toimimattomuus vastaa tietyissä erityistapauksissa päätöstä, jos kyseistä toimielintä on kehoitettu tekemään ratkaisu eikä se määrittele kantaansa tietyn määräajan kuluessa. Kun ei ole olemassa

tällaisia nimenomaisia oikeussääntöjä, joissa säädettäisiin määräajasta, jonka päättyessä implisiittisen päätöksen on katsottava syntyneen, ja joissa määriteltäisiin tämän päätöksen sisältö, toimielimen toimimattomuutta ei voida rinnastaa päätökseen, koska muussa tapauksessa vaarannettaisiin perustamissopimuksella käyttöön otettu oikeussuojakeinojen järjestelmä.

28 Asetuksessa N:o 17 ja edellä mainitussa 25.7.1963 annetussa asetuksessa N:o 99/63/ETY ei säädetä siitä, että se, että komissio ei vastaa toimenpiteidenpyyntöön, saattaisi vastata implisiittistä hylkäävää päätöstä.

29 On tosin katsottu, että päätös, jolla komissio antaa ratkaisun osasta asetuksen N:o 17 3 artiklassa tarkoitetun kantelun kohteena olevista kilpailusääntöjen rikkomisista ilmoittamatta, mihin ratkaisuun se aikoo päätyä muiden kyseiseen kanteluun sisältyvien väitteiden osalta, voidaan tulkita tämän kantelun osittaiseksi ja impliittiseksi hylkäämiseksi (ks. asia C-19/93 P, Rendo ym. v. komissio, tuomio 19.10.1995, Kok. 1995, s. I-3319, 28 ja 29 kohta). Tässä tapauksessa komissio ei ollut, siinä vaiheessa kun kanteet asioissa T-189/95 ja T-39/96 nostettiin, kuitenkaan tehnyt minkäänlaista osittaista päätöstä, jonka voitaisiin tulkita merkitsevän väliaikaisia toimenpiteitä koskevan vaatimuksen hylkäämistä. Tästä syystä vaatimukset, jotka koskevat väliaikaisia toimenpiteitä koskevan vaatimuksen hylkäämisestä oletetusti tehdyn implisiittisen päätöksen kumoamista, on jätettävä tutkimatta.

**Vaatus 5.6.1996 tehdyn, kantelun hylkäävän päätöksen kumoamisesta (asia T-123/96)**

30 Kantaja on esittänyt kirjelmässään lähinnä neljä kanneperustetta. Ensimmäinen kanneperuste koskee olennaisten menettelymääräysten rikkomista ja erityisesti menettelyllisten takeiden loukkaamista, toinen perustamissopimuksen rikko-

mista, kolmas komission ilmeistä arviointivirhettä sen käyttäessä toimivaltaansa ryhtyä väliaikaisiin toimenpiteisiin ja neljäs harkintavallan väärinkäyttöä.

- 31 Kantaja on esittänyt istunnossa kaksi uutta kanneperustetta, jotka koskevat sitä, että ajanjakso, joka kului kantelun tekopäivän ja kanteen kohteena olevan päätöksen tekemisen välillä, oli niin kohtuuton, että päätöksen kumoaminen on perusteltua, ja sitä, ettei päätöstä ole perusteltu riittävästi.
- 32 Aluksi on käsiteltävä yhdessä ensimmäinen ja toinen kanneperuste sekä istunnossa esitetyt kaksi kanneperustetta, joilla pyritään lähinnä väittämään, että komissio on laiminlyönyt kantelujen käsittelyä koskevat velvollisuutensa.

*Kanneperusteet, joiden mukaan komissio on laiminlyönyt kantelujen käsittelyä koskevat velvoitteensa*

Asianosaisten väitteet ja niiden perustelut

- 33 Kantaja katsoo ensimmäisessä kanneperusteessaan, joka koskee olennaisten menettelymääräysten rikkomista ja erityisesti menettelyllisten takeiden loukkauksista, ettei komissio ole tutkinut huolellisesti ja puolueettomasti sen kantelua, vaikka sillä olisi ollut velvollisuus menetellä näin.

- 34 Toinen kanneperuste on kolmiosainen. Ensimmäisessä osassa kantaja väittää komission tehneen ilmeisen virheen vääristämällä sille toimitettuja todisteita. Komissio on sen mielestä laiminlyönyt niiden asianmukaisen tutkimisen ja on lisäksi aliarvioinut niitä. Komissio on siten arvioinut ilmeisen virheellisesti kyseisten todisteiden todistusarvoa.
- 35 Kantaja väittää kanneperusteen toisessa osassa komission tehneen ilmeisen yhteisön intressiä koskevan arviointivirheen.
- 36 Kantaja vetoaa kanneperusteen kolmannessa osassa ilmeiseen virheeseen kilpailusääntöjen rikkomisen painopisteen paikantamiseen ja Ranskan tuomioistuinten ja hallintoviranomaisten toimivaltaan liittyvässä arvioinnissa.
- 37 Komissio muistuttaa, että sillä on oikeus ja jopa velvollisuus kohdentaa käytettävissään olevat voimavarat ensisijaisesti vain niihin asioihin, joissa on olemassa riittävä yhteisön intressi.
- 38 Se kiistää lisäksi sen, että menettelyllisten takeiden loukkaamista ja olennaisten menettelymääräysten rikkomista koskevan kanneperusteen tutkittavaksi ottaminen edellytykset täytyisivät, koska kantaja ei ole tukenut väitteitään todistein.

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

- 39 Yhteisöjen tuomioistuimen ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen vakiintuneessa oikeuskäytännössä, joka on vahvistettu viimeksi asiassa C-119/97 P, Ufex ym. vastaan komissio 4.3.1999 annetussa tuomiossa (Kok. 1999, s. I-1341, s. 86 ja sitä seuraavat sivut), on yksilöity komission velvoitteet tilanteessa, jossa kantelu on saatettu sen käsiteltäväksi.

- 40 Tästä oikeuskäytännöstä ilmenee muun muassa se, että kun komissio päättää asettaa käsiteltävänä olevat kantelut tärkeysjärjestykseen, se voi paitsi asettaa ne järjestykseen, jonka mukaan ne tutkitaan, myös hylätä kantelun sillä perusteella, että yhteisön intressi ei ole niin suuri, että se vaatisi asian käsittelyn jatkamista (ks. myös asia T-5/93, Tremblay ym. v. komissio, tuomio 24.1.1995, Kok. 1995, s. II-185, 60 kohta).
- 41 Komissiolle tältä osin kuuluva harkintavalta ei kuitenkaan ole rajaton. Komissiota sitoo esimerkiksi perusteluvollisuus sen kieltäytyessä jatkamasta kantelun käsittelyä, ja perustelujen on oltava riittävän täsmälliset ja yksityiskohtaiset, jotta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen on mahdollista tehokkaasti valvoa tapaa, jolla komissio on käyttänyt harkintavaltaansa määritellesään asioiden tärkeysjärjestystä (ks. em. asia Ufex ym. v. komissio, tuomion 89—95 kohta). Tämä valvonta ei saa johtaa siihen, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin korvaa komission yhteisön intressiä koskevan arvioinnin omalla arvioinnillaan, vaan sillä pyritään selvittämään, ettei riidanalainen päätös perustu virheellisiin aineellisiin seikkoihin tai ettei siihen liity oikeudellista virhettä, ilmeistä arviointivirhettä tai harkintavallan väärinkäyttöä (ks. asia T-24/90, Automec v. komissio, tuomio 18.9.1992, Kok. 1992, s. II-2223, 80 kohta).
- 42 Kantajan ensimmäistä ja toista kanneperustetta sekä istunnossa esitettyjä kanneperusteita on tutkittava näiden periaatteiden valossa.
- 43 Ensimmäisen kanneperusteen tutkittavaksi ottamisesta on muistutettava, että yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi omasta aloitteestaan tutkia olennaisen menettelymääräyksen rikkomisen ja erityisesti yhteisön oikeusjärjestyksessä annettujen menettelyllisten takeiden loukkaamisen (ks. asia C-291/89, Interhotel v. komissio, tuomio 7.5.1991, Kok. 1991, s. I-2257, 14 kohta), ja sama pätee istunnossa esitettyyn kanteen kohteena olevan päätöksen riittämättömiä perusteluita koskevaan kanneperusteeseen.

- 44 Tässä tapauksessa on todettava, että 5.6.1996 tehdyssä päätöksessä esitetään selkeästi ne oikeudelliset ja tosiseikkoja koskevat näkemykset, joiden perusteella komissio on päätellyt, ettei asiassa ollut riittävän suurta yhteisön intressiä. Tästä syystä perusteluvelvollisuuden laiminlyöntiä koskeva kanneperuste on perusteeton.
- 45 Kanteen kohteena olevan päätöksen perusteluista ilmenee myös se, että komissio on tutkinut tarkkaavaisesti kantajan esittämät seikat ja tässä tapauksessa edellytetyn puolueettomuuden mukaisesti myös PSA:n komission pyynnöstä kanteen sisältävistä väitteistä esittämät huomautukset. Tästä syystä kanneperuste, jonka mukaan komissio olisi laiminlyönyt velvollisuutensa tutkia kantelun riittävän tarkasti, on perusteeton.
- 46 Kanneperusteesta, joka on esitetty istunnossa ja joka koskee komissiossa käydyn menettelyn kestoa, on muistutettava, että työjärjestyksen 48 artiklan 2 kohdan mukaan asian käsittelyn kuluessa ei saa vedota uuteen perusteeseen, ellei se perustu käsittelyn aikana esille tulleisiin tosiseikkoihin tai oikeudellisiin seikkoihin. Koska nyt käsiteltävää perustetta ei voida pitää sellaisena, että sillä laajennettaisiin kanteessa aikaisemmin — nimenomaisesti tai implisiittisesti — esitettyä perustetta tai että sillä olisi läheinen yhteys tähän perusteeseen, se on jätettävä tutkimatta. Nyt käsiteltävään asiaan liittyvässä tilanteessa ei ole myöskään tarpeen tutkia tätä kanneperustetta viran puolesta.
- 47 Toisen kanneperusteen ensimmäisestä osasta, joka koskee kantajan esittämien seikkojen todistusarvon huomiotta jättämistä, on puolestaan todettava, että kantaja on esittänyt kantelunsa liitteenä ja komission kanssa myöhemmin käymänsä kirjeenvaihdon yhteydessä yhtäältä eri asiakirjoja, joissa viitataan sen vaikeuksiin saada autotoimituksia muissa jäsenvaltioissa, muun muassa Italiassa ja Alankomaissa, toimivilta PSA:n jälleenmyyjiltä, ja toisaalta kirjelmiä, joilla se

pyrkii osoittamaan, että PSA yritti eristää markkinat painostamalla ulkomaisia jälleenmyyjiään estääkseen näitä toimittamasta autoja valtakirjan saaneille välittäjille.

- 48 Siltä osin kuin nämä asiakirjat oli liitetty kanteluun, PSA on esittänyt niistä yksityiskohtaisia huomautuksia kumotakseen kantajan väitteet. PSA on muun muassa kiistänyt estäneensä asetuksen N:o 123/85 3 artiklan 11 kohdan mukaisesti toimineiden välittäjien toiminnan.
- 49 Arvioidessaan kantajien esittämien seikkojen todistusarvoa komissio ei ole ottanut kantaa erimielisyyksiin, joita kantajalla ja PSA:lla on näiden asiakirjojen tulkinnasta. Se on katsonut, että molemmat teorit olivat hyväksyttäviä, eli että PSA:n jakeluketjun kieltäytyminen myymästä saattoi koskea valtakirjan saaneita välittäjiä tai ainoastaan riippumattomia jälleenmyyjiä. Tämä arviointi ei ole ilmeisen virheellinen. PSA on lisäksi esittänyt kantajan esittämistä seikoista järkevän selityksen, jonka mukaan PSA vastusti ainoastaan riippumattomien jälleenmyyjien toimintaa, mikä ei ole kilpailuoikeuden vastaista. Komissio ei siis voinut tässä tapauksessa katsoa, että kilpailusääntöjen rikkominen olisi näytetty toteen (ks. yhdistetyt asiat T-185/96, T-189/96, T-190/96, Riviera auto service ym. v. komissio, tuomio 21.1.1999, Kok. 1999, s. II-93, 47 kohta).
- 50 On vielä lisättävä, ettei kanteen kohteena olevaan päätökseen liity ilmeistä kantajan harjoittamaa toimintaa koskevaa virhettä. Komissio ei näet nojautu kantelun hylätessään siihen toteamukseen, että kantaja ei toiminut ainoastaan välittäjänä vaan myös riippumattomana jälleenmyyjänä. Se toteaa vain, että molemmat vaihtoehdot ovat mahdollisia. Selitykset, joita kantaja on esittänyt istunnossa yhteyksistään Sodima-yhtiön kanssa, eivät riitä osoittamaan, että se toimisi ainoastaan valtakirjan saaneena välittäjänä, koska nämä seikat on esitetty vain istunnossa suullisesti kantajan asianajajan välityksellä, eivätkä ne ilmene ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle toimitetuista asiakirjoista.



- 51 Tästä syystä kanneperuste, joka perustuu ilmeiseen virheeseen kantajan esittämien todisteiden todistusarvon arvioinnissa, on perusteeton.
- 52 Tämän kanneperusteen toisen osan osalta, joka koskee ilmeistä virhettä arvioitaessa yhteisön intressiä tutkia asiaa, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen on erityisesti selvitettävä, ilmeneekö päätöksestä, että komissio on punninnut keskenään väitetyin kilpailusääntöjen rikkomisen merkitystä yhteismarkkinoiden toiminnalle, sitä todennäköisyyttä, että komissio voi todeta kilpailusääntöjen rikkomisen tapahtuneen, ja niiden tutkintatoimenpiteiden laajuutta, jotka ovat tarpeen, jotta se voisi täyttää parhaalla mahdollisella tavalla velvollisuutensa valvoa EY:n perustamissopimuksen 85 ja 86 artiklan (joista on tullut EY 81 ja EY 82 artikla) noudattamista (ks. em. asia *Automec v. komissio*, tuomion 86 kohta, em. asia *Tremblay ym. v. komissio*, tuomion 62 kohta ja em. asia *Riviera auto service ym. v. komissio*, tuomion 46 kohta).
- 53 Komissio ei tältä osin voi sille tehtyjä kanteluja tärkeysjärjestykseen asettaessaan ennalta rajata käsittelynsä ulkopuolelle tilanteita, jotka sisältyvät sille perustamissopimuksessa osoitettuun tehtävään. Komission on muun muassa arvioitava kussakin tapauksessa sitä, kuinka vakavia kilpailusääntöjen rikkomiset ovat (ks. em. asia *Ufex ym. v. komissio*, tuomion 92 ja 93 kohta).
- 54 Kanteen kohteena olevaan päätökseen ei sisälly mitään sellaista, jonka perusteella voitaisiin olettaa, että komissio olisi jättänyt huomiotta sen, että PSA:n toimenpiteet, joista tässä tapauksessa oli tehty kantelu ja joilla kantelun mukaan on pyritty estämään ajoneuvojen rinnakkaistuonti valtakirjan saaneiden välittäjien kautta, olisivat merkinneet erityisen vakavaa kilpailusääntöjen rikkomista, jos ne olisi näytetty toteen.
- 55 Jotta tässä tapauksessa voidaan päätellä, onko kilpailusääntöjä rikottu vai ei, komission olisi pitänyt hankkia vielä lisätodisteita, mikä todennäköisesti olisi edellyttänyt asetuksen N:o 17 11 artiklassa ja sitä seuraavissa artikloissa tar-

koitettuja asian selvittämistoimia ja erityisesti kyseisen asetuksen 14 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuja tutkimuksia. Komission arviointi, jonka mukaan tutkimukset, jotka olisivat olleet tarpeen, jotta se olisi voinut tässä tapauksessa antaa ratkaisun siitä, olivatko kantajan esittämät kilpailusääntöjen rikkomiset todellisuudessa tapahtuneet, olisivat merkinneet merkittävien voimavarojen käyttöönottoa, ei siis selvästikään ole ilmeisen virheellinen.

- 56 Lisäksi komissio saa arvioidessaan yhteisön intressiä kantelun tutkimiseen ottaa huomioon väitetyn kilpailusääntöjen rikkomisen vakavuuden ja sen olemassaolon toteennäyttämiseksi edellytettävien selvittämistoimien laajuuden lisäksi tarpeen selvittää kantelussa tarkoitettuihin toimenpiteisiin liittyvää oikeudellista tilannetta ja määritellä yhteisön kilpailuoikeuden kannalta niiden eri taloudellisten toimijoiden oikeudet ja velvollisuudet, joita toimenpiteet koskevat.
- 57 Tässä tapauksessa kanteen kohteena olevassa päätöksessä korostetaan perustellusti sitä, että valtakirjan saaneiden välittäjien, autonvalmistajien ja jälleenmyyjien oikeudet ja velvollisuudet on määritelty ja täsmennetty ryhmäpoikkeusasetuksilla N:o 123/85 ja N:o 1475/95 (em. 28.6.1995 annettu asetus), 4.12.1991 päivätyllä komission tiedonannolla 91/C 329/06, joka on otsikoitu ”Selventävä huomautus autoalan välittäjien toiminnasta” (EYVL C 329, s. 20), sekä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen ja yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännössä asiassa T-9/92, Peugeot vastaan komissio, 22.4.1993 annetussa tuomiossa (Kok. 1993, s. II-493) ja asiassa C-322/93 P, Peugeot vastaan komissio, 16.6.1994 annetussa tuomiossa (Kok. 1994, s. I-2727). Näin ollen komissio saattoi ilmeistä virhettä tekemättä katsoa, että kansalliset tuomioistuimet ja viranomaiset kykenisivät tutkimaan kantajan kantelussaan esiin tuomat kilpailusääntöjen rikkomiset ja suojelemaan sen yhteisön oikeuteen perustuvia oikeuksia.
- 58 Se, että komissio totesi asiassa Volkswagen (ks. EY:n perustamissopimuksen 85 artiklan soveltamisesta (IV/35.733 — VW) 28 päivänä tammikuuta 1998 tehty komission päätös 98/273/EY (EYVL L 124, s. 60)) lainvastaisiksi ensi

arviolta samanlaiset toimenpiteet kuin ne, joita kantajan kantelu koski PSA:n ja sen jakeluverkoston osalta ja jotka koskivat toista autonvalmistajaa, ei osoita, että komissio olisi arvioinut virheellisesti yhteisön intressiä nyt käsiteltävässä asiassa.

- 59 Kun komissio on tilanteessa, jossa useat seikat antavat syyn epäillä useiden samalla alalla toimivien suuryritysten menettelevän kilpailuoikeuden vastaisella tavalla, sillä on oikeus keskittää voimansa asianomaisista yrityksistä yhteen ja ilmoittaa niille taloudellisille toimijoille, joille muiden kilpailusääntöjä rikkovien yritysten toimenpiteet mahdollisesti aiheuttavat vahinkoa, että niiden on saatettava asia kansallisten tuomioistuinten käsiteltäväksi. Muussa tapauksessa komission pitäisi jakaa voimavaransa useisiin laajoihin tutkimuksiin, mikä saattaisi merkitä sitä, ettei yhtäkään niistä voitaisi saattaa päätökseen. Myös se etu, joka koituisi yhteisön oikeusjärjestykselle siitä, että yhden yrityksen osalta tehty päätös toimisi esimerkkinä, menetettäisiin siinä tapauksessa niiden taloudellisten toimijoiden kannalta, joille muiden yhtiöiden menettelytavat aiheuttavat vahinkoa. Tässä yhteydessä on myös muistutettava, että komissio oli ryhtynyt toimenpiteisiin Peugeot'n suhteen jo ETY:n perustamissopimuksen 85 artiklan soveltamisesta (IV/33.157 — Eco System/Peugeot) 4 päivänä joulukuuta 1991 annetulla päätöksellään 92/154/ETY (EYVL 1992, L 66, s. 1), joka oli edellä mainitussa asiassa Peugeot vastaan komissio 22.4.1993 annetun tuomion ja edellä mainitussa asiassa Peugeot vastaan komissio 16.6.1994 annetun tuomion kohteena.
- 60 Näin ollen sen seikan perusteella, että komissio on mieluummin halunnut jatkaa niiden kantelujen tutkimista, joiden perusteella se antoi päätöksen asiassa Volkswagen, kuin PSA:ta koskevien kantelujen kuten kantajan tekemän kantelun tutkimista, ei voida todeta, että komissio olisi laiminlyönyt velvollisuutensa tutkia tapaus tapaukselta väitettyjen kilpailusääntöjen rikkomisten vakavuutta ja yhteisön intressiä siihen, että se ryhtyisi toimenpiteisiin, tai että se olisi tehnyt tältä osin arviointivirheen.
- 61 Kanneperusteen kolmannesta osasta, jonka mukaan kilpailusääntöjen rikkomisen painopistettä paikannettaessa olisi tehty ilmeinen virhe, on aluksi todettava, ettei

kanteen kohteena olevaa päätöstä saa ymmärtää sillä tavoin, että komissio olisi pelkästään sillä perusteella, että kantelussa tarkoitettujen toimenpiteiden painopiste oli yhden jäsenvaltion sisällä, katsonut, ettei ollut olemassa yhteisön intressiä, jonka vuoksi sen olisi pitänyt ryhtyä toimenpiteisiin. Tämä seikka on vain yksi niistä tiedoista, jotka se on ottanut arvioinnissaan huomioon, ja kanteen kohteena olevan päätöksen sanamuodosta ilmenee, että tämä seikka on mainittu siinä ylimääräisenä tietona.

- 62 Kanteen kohteena olevasta päätöksestä ilmenee, ettei komissio ole jättänyt ottamatta huomioon sitä, että kyseiset toimenpiteet koskivat rajat ylittävää kauppaa. Se katsoo kuitenkin perustellusti, että nyt käsiteltävään asiaan liittyvät tärkeimmät taloudelliset toimijat eli valmistaja, kantaja ja kuluttajat eli kantajan asiakkaat, sijaitsevat Ranskassa ja että Ranskan tuomioistuimet ja viranomaiset ovat toimivaltaisia ratkaisemaan kantajan ja PSA:n sekä sen jakeluverkoston välisen riidan. Kansalliset tuomioistuimet kykenevät erityisesti komissiota paremmin tutkimaan tosiseikkoja, mikä on tarpeen, jotta voitaisiin antaa ratkaisu siitä, toimiiko kantaja yksinomaan valtakirjan saaneena välittäjänä vai myös riippumattomana jälleenmyyjänä.
- 63 Kantaja tosin kiistää sen, että kansalliset tuomioistuimet kykenisivät suojelemaan sen oikeuksia, mutta se ei ole tukenut tätä väitettä konkreettisilla tiedoilla, jotka osoittaisivat, että Ranskan tuomioistuimet eivät tässä tapauksessa kykenisi kansainvälisten toimivaltasääntöjen ja oikeudellista yhteistoimintaa koskevien sääntöjen perusteella ottamaan huomioon riitaan liittyviä rajat ylittävää kauppaa koskevia seikkoja.
- 64 Näin ollen komission yhteisön intressiä jatkaa kantajan kantelun käsittelyä koskevaan arvioon ei liity ilmeisiä virheitä asian kannalta merkityksellisten tosiseikkojen paikantamisessa.
- 65 Tästä seuraa, että ensimmäinen ja toinen kanneperuste sekä istunnossa esitetyt kaksi kanneperustetta on hylättävä.

*Kolmas kanneperuste, jonka mukaan komissio on arvioinut ilmeisen virheellisesti väliaikaisia toimenpiteitä koskenutta vaatimusta*

66 Komission on käyttäessään perustamissopimuksessa ja asetuksessa N:o 17 sille kilpailuasioiden osalta myönnettyä valvontavaltaa päätettävä kyseisen asetuksen 3 artiklan 1 kohdan mukaisesti, onko ryhdyttävä väliaikaisiin toimenpiteisiin. Jotta tällaisiin toimenpiteisiin voidaan ryhtyä, kahden edellytyksen on täytyttävä: ensinnäkin tiettyjen yritysten menettelytapojen on ensi arviolta oltava sellaisia, että niillä rikotaan yhteisön kilpailusääntöjä niin, että siitä saatettaisiin määrätä seuraamuksia komission päätöksellä. Toiseksi edellytetään, että on kiireellisesti puututtava tilanteeseen, joka saattaa aiheuttaa vakavaa ja korjaamatonta vahinkoa osapuolelle, joka vaatii väliaikaisia toimenpiteitä, tai joka on yleisen intressin kannalta kestämaton (ks. asia T-44/90, La Cinq v. komissio, tuomio 24.1.1992, Kok. 1992, s. II-1, 28 kohta).

67 Tässä tapauksessa kantaja on tyytynyt ainoastaan vaatimaan väliaikaisia toimenpiteitä ilmoittamatta, miltä osin niiden antamisedellytykset ovat täyttyneet. Kantaja ei ole myöskään perustellut vaatimustaan saatuaan 11.8.1994 päivätyn komission kirjeen (siteerattu edellä 4 kohdassa). Tässä tilanteessa komission ei voida todeta tehneen minkäänlaista arviointivirhettä. Näin ollen kolmas kanneperuste on perusteeton.

*Neljäs kanneperuste, joka koskee harkintavallan väärinkäyttöä*

68 Kantaja tyytyy mainitsemaan kirjelmässään abstraktisti oikeusperiaatteita sekä harkintavallan väärinkäytön käsitteeseen liittyviä tuomioita täsmentämättä sitä, millä tavoin tämä kumoamisperuste olisi sen mielestä otettava tässä tapauksessa huomioon. Tämä kanneperuste ei siis täytä EY:n tuomioistuimen perussäännön

19 artiklan ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 44 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaisia edellytyksiä. Näin ollen se on jätettävä tutkimatta.

- 69 Tästä seuraa, että vaatimus, jonka mukaan 5.6.1996 tehty päätös olisi kumottava, on perusteeton.

#### Vahingonkorvausvaatimukset (asiat T-189/95, T-39/96 ja T-123/96)

##### *Asianosaisten väitteet ja niiden perustelut*

- 70 Kantaja väittää komission menetelleen virheellisesti, mistä syystä syntyy yhteisön sopimussuhteen ulkopuolinen vastuu, koska se on laiminlyönyt perustamissopimuksen 3 artiklasta ja asetuksen N:o 17 3 artiklasta johtuvan velvollisuutensa lopettaa yrityksen toteuttama yhteisön oikeuden rikkominen, ja komission laiminlyönnin aiheuttaneen sille vahinkoa.
- 71 Komissio kiistää vahingonkorvausvaatimusten tutkittavaksi ottamisen edellytysten täyttymisen sillä perusteella, että kannekirjelmät eivät ole EY:n tuomioistuimen perussäännön 19 artiklan ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 44 artiklan 1 kohdan c alakohdan määräysten mukaisia. Komissio katsoo, että korvausvaatimukset ovat lisäksi perusteettomia. Sen mie-

lestä sen ei voida katsoa menetelleen virheellisesti kantelun käsittelyssä, eikä kantaja ole sen mielestä näyttänyt toteen sitä, että vahinko on tosiasiaassa tapahtunut, eikä vahingon ja väitetyn laiminlyönnin välistä syy-yhteyttä.

*Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta*

- 72 On muistettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan vahingon korvaamista koskevat vaatimukset on hylättävä siltä osin kuin ne liittyvät läheisesti kumoamista koskeviin vaatimuksiin, jotka on hylätty (em. asia Riviera auto service ym. v. komissio, tuomion 90 kohta ja asia T-150/94, Vela Palacios v. talous- ja sosiaalikomitea, tuomio 18.6.1996, Kok. H. 1996, s. II-877, 51 kohta). Joka tapauksessa vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan komissiolla ei ole velvollisuutta, kun sen käsiteltäväksi on saatettu asetuksen N:o 173 artiklassa tarkoitettu kantelu, tehdä päätöstä väitetyn kilpailusääntöjen rikkomisen olemassaolosta muulloin kuin silloin, kun kantelun tutkiminen kuuluu sen yksinomaiseen toimivaltaan, mikä ei ole tilanne tässä tapauksessa (ks. esim. em. asia Tremblay ym. v. komissio, tuomion 59 kohta). Tästä seuraa, että nyt käsiteltävissä korvausvaatimuksissa tarkoitettu komission menettelytapa ei voi merkitä virhettä, joka aiheuttaisi yhteisön vastuun syntymisen.
- 73 Näin ollen vahingonkorvausvaatimukset on hylättävä, ilman että olisi tarpeen tutkia sitä, ovatko kantajan esittämät selvitykset vahingon laadusta ja laajuudesta ja syy-yhteydestä komission menettelytavan ja tämän vahingon välillä EY:n tuomioistuimen perussäännön 19 artiklassa ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 44 artiklan 1 kohdan c alakohdassa asetettujen edellytysten valossa riittäviä.

## Oikeudenkäyntikulut

- 74 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Työjärjestyksen 87 artiklan 5 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan asianosainen, joka peruuttaa kanteensa, veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli sitä vaatii peruuttamista koskevissa huomautuksissaan. Kanteensa peruuttavan pyynnöstä vastapuoli veloitetaan kuitenkin korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos se vastapuolen menettelyn vuoksi katsotaan kohtuulliseksi. Lisäksi työjärjestyksen 87 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi määrätä oikeudenkäyntikulut jaettaviksi asianosaisten kesken tai määrätä, että kukin vastaa omista kuluistaan, jos asiassa osa vaatimuksista ratkaistaan toisen asianosaisen ja osa toisen asianosaisen hyväksi tai jos siihen on muutoin erityisiä syitä.
- 75 Asian T-189/95 osalta todettakoon, että laiminlyöntikanne, jonka kantaja on peruuttanut, on nostettu määräajan päätyttyä, koska kantaja esitti komissiolle toimintakehotuksen 24.4.1995, mutta nosti kanteensa vasta 9.10.1995. Koska tähän kanteeseen liittyvät muut vaatimukset jätetään tutkimatta, kantaja on veloitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.
- 76 Asiassa T-39/96 laiminlyöntikanteella, jonka kantaja on peruuttanut, ei ole enää kohdetta, koska komissio on tehnyt hylkäävän päätöksen, ja kantajan muut väitteet jätetään tutkimatta. Näin ollen on perusteltua, että kumpikin asianosainen vastaa omista kuluistaan.
- 77 Koska kantaja on hävinnyt asian T-123/96, se on veloitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut komission vaatimusten mukaisesti.



Näillä perusteilla

**YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN**  
(ensimmäinen jaosto)

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

- 1) Kanteet hylätään.
- 2) Kantaja veloitetaan korvaamaan asioihin T-189/95 ja T-123/96 liittyvät oikeudenkäyntikulut.
- 3) Kumpikin asianosainen vastaa omista kuluistaan asiassa T-39/96.

Vesterdorf

Pirrung

Vilaras

Julistettiin Luxemburgissa 13 päivänä joulukuuta 1999.

H. Jung

kirjaaja

B. Vesterdorf

presidentti